

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Utenriksministeren

Handelskampanjen
v/generalsekretær Anniken Elise Storbakk
c/o Utviklingsfondet
Mariboës Gate 8
0183 Oslo

Oslo, 11. desember 2020

Spørsmål angående den foreslåtte TRIPS-waiver i WTO

Takk for ditt brev av 27. oktober. Covid-19-pandemien er den mest alvorlige globale helsekrisen i vår levetid. Den utfordrer oss på mange politikkområder, også på forholdet mellom handelspolitikk og helsepolitikk – inkludert spørsmål om hvordan immaterielle rettigheter påvirker utvikling av, og tilgang til, legemidler og medisinsk utstyr.

Regjeringen jobber for en rettferdig fordeling av legemidler og medisinsk utstyr i kampen mot pandemien. Det er ikke slik at immaterielle rettigheter utelukkende er til hinder for tilgang til disse produktene. For industrien er beskyttelse av immaterielle rettigheter helt nødvendig for å stimulere til avgjørende forskning og utvikling av disse produktene.

Norge er med i den internasjonale dugnaden for å sikre fremdrift i forskningen på mulig behandling og vaksiner, samt å sikre rettferdig distribusjon av en effektiv vaksine mot covid-19 så snart denne foreligger. Vi har blant annet støttet et opprop om deling av kunnskap og helseteknologi for å bekjempe covid-19, COVID-19 Technology Access Pool (C-TAP). Norge er sammen med Sør-Afrika medleder for et nytt globalt fasiliteringsråd for den internasjonale koalisjonen for bekjempelse av covid-19-pandemien, Access to Covid-19 Tools-Accelerator (ACT-A) og dens vaksinepilar COVAX. Rådet skal nettopp bidra til rettferdig global fordeling av legemidler og medisinsk utstyr mot covid-19, samt styrking av helsesystemer for å kunne ta disse i bruk.

Vi arbeider nå intensivt med blant annet å kartlegge produksjonskapasitet for å produsere vaksiner, noe som er en avgjørende faktor for at vi skal kunne tilby vaksiner til alle. Det er også viktig å sikre helhetlig finansiering til denne vaksinedugnaden.

Statsminister Solberg står sammen med bl.a. EU-kommisjonens president for å få dette til. Vi har tro på at man kommer frem til gode løsninger med tanke på rettigheter. Legemiddelindustrien er en del av løsningen, og vår jobb er å sikre at tilgangen til vaksiner og legemidler blir rettferdig fordelt.

Forslaget fra India og Sør-Afrika m.fl. om unntak (waiver) fra deler av TRIPS-avtalen er etter vårt syn problematisk av flere grunner. For det første er forslaget svært vidtrekkende. Det opphever i praksis de immaterielle rettighetene (opphavsrett, design, patenter og fortrolig informasjon) for alle produkter som er relevante i forebygging, begrensning og behandling av viruset. Dette gjelder vaksiner og legemidler, men også testutstyr m.m. For det andre gjelder det en svært stor gruppe land – alle WTO-medlemmene (inkludert industriland og rikere mellominntektsland) – og er ikke begrenset til de landene som har størst vansker med å betale for legemidler og medisinsk utstyr.

Norge støtter en politikk på dette området som balanserer hensynet til insentiver for forskning og utvikling med hensynet til fleksibiliteter for utviklingsland – særlig de minst utviklede. Det er så langt ikke klarlagt at tilgang til patenter utgjør et hinder for tilgang til vaksiner eller andre produkter til forebygging og behandling av covid-19, og jeg kan ikke se at de vidtrekkende unntakene som lå i forslaget ville kunne løse utfordringene med pandemien.

Waiver-forslaget ble først diskutert på det ordinære møtet i WTOs TRIPS-råd 16. oktober. Mange medlemmer uttrykte skepsis til forslaget, inkludert flere utviklingsland. Deretter fulgte flere uformelle møter og konsultasjoner. Australia, Canada, Chile og Mexico sirkulerte 27. november et papir med spørsmål til *waiver*-forslaget for å bringe diskusjonen fremover, slik at debatten kan bli mer substansiell. Norge har uttrykt støtte til reell diskusjon mellom forslagsstillerne og øvrige medlemmer. Slik det nå ser ut, vil diskusjonen i WTO fortsette etter nyttår.

Norge vil fortsette arbeidet for en rettferdig fordeling av legemidler og medisinsk utstyr på globalt nivå gjennom de internasjonale initiativene vi deltar i.

Med vennlig hilsen

Ine Eriksen Søreide